

SAĞDAKİ MANEVRALAR

Son günlerde sağ basında Türkiye İşçi Partisi'nin yasadışı bir parti olduğunu ifade eden yazılar görüldü. Hatta aynı görüş bir TRT açık oturumunda da dile getirildi. Şimdi öğreniyoruz ki, Devletin en önemli haber alma örgütünün bir toplantısında yurt dışında görev alan kişilere bir brifing yapılmış.

Brifingde yasadışı örgütler ve silahlı eylemciler konusunda bilgi verilirken Türkiye İşçi Partisi'nden de bu örgütler ve eylemciler arasında söz edilmiş.^(*) Brifingi dinleyenler bu belirleme karşısında şaşırılmışlar. Haberi veren yazar arkadaşımız da biraz öyle. Biz şaşırmadık. Türkiye İşçi Partisi'nin yasadışı olduğunu kabul ettiğimiz için değil. Her zaman her olguda olduğu gibi bu olayı da sınıfsal temeline oturttumuz için.

Sağ basında ve istihbarat örgütü brifinginde aynı görüşlere yer verilmesi elbette rastlantı değil. İlgililerin bilgisizliği, kafalarının şartlanmışlığı da değil. Bu nedenler de rol oynamış olabilir, ama belirleyici nedenler daha derinde. Faşizmin azgınlaşan bir terörle tırmandığı biliniyor. Faşizmin baş hedefi ise işçi sınıfının partisidir. En ağır biçimde o partiye vurur, sonra sıra diğer demokratik kuruluşlar, hareketlere gelir ve tüm demokratik hak ve özgürlükler yokoluncaya kadar faşizmin demir ökçesi bastırır.

12 Mart döneminde Türkiye'de de öyle oldu. Atatürk devrimleri'nin, toplumsal reformların savunucusu bir muhtırayla gelen askeri iktidar, laikliğe ters düşen şeriatçı partiyi şeklen kapatıp yöneticilerine hiç dokunmazken, sola "balyoz"la vurdu ve Türkiye İşçi Partisi'ni kapatmakla yetinmeyip yöneticilerini onbeş yıla mahkûm etti. Ortalığı toz dumana veren, birinci sayfalarda manşete çıkan "öğrenci olayları", adam kaçırmalar, banka soygunlarıydı. Türkiye İşçi Partisi soldan gelen kaba kuvvet saldırıları ve iç mücadelelerle sarsılıyor, zayıflar görünüyordu. Sol yazar çizer, aydın kesimi Türkiye İşçi Partisi'ni küçümser tutumdaydı. Ama büyük burjuvazi sınıfsal içgüdüyle gerçekliği, kendisine tehlikenin nereden geleceğini "sol teorisyen"lerden daha doğru teşhis ediyordu. Gözü, işçi sınıfının partisi üzerinde, Türkiye İşçi Partisi üzerindeydi. Emperyalizmin gözü de öyle. Askeri komutanların muhtırası 12 Mart günü öğle ajansında radyolardan okundu, Türkiye İşçi Partisi hakkında Başsavcılığın kovuşturma açtığı haberi de aynı günün 19 ajansında. Gelişmelerin iç bağlantısı kuşkuya yer bırakmayacak kadar açıktı.

İlginçtir ki, 12 Mart işçi sendikalarına dokunmadı. Türk-İş'e dokunması zaten söz konusu olamazdı; DİSK ise çok "uslu akıllı" davrandı. Yöneticileri tutuklandıklarında o zamanki başkanlarının deyimiyle sayın komutanlarca misafir gibi ağırlandılar, tutuklu muydular, misafir miydiler anlayamadılar. Sonra salıverildiler ve davalarına bakacak mahkeme bulunamadığından dava ortada kaldı. Ama işçi sınıfının ekonomik mücadelesi tokatı yedi. Grevler ya yasaklandı, ya sınırlandı. Yapılma koşulları zorlaştırıldı. Komutanların "arabuluculuğu" ile toplu sözleşme görüşmele-

ri işverenler yararına sonuçlandı. Tutuklanan işçiler ise ağır işkence gördü.

Şimdi de durum aynı. Solun bölünmüşlüğü, güçsüzlüğü üzerine çeşitlemeler, yakınmalar sol kanatta yapılıyor. Büyük burjuvazi, iş ortaklığı ettiği emperyalizm ve onların politikacıları, sözcüleri, istihbarat uzmanları solda kimin ciddi bir hareket ve örgüt olduğunu, kendi çıkarları için tehlikenin nereden geldiğini tereddütsüz biliyorlar. Biliyorlar ve Türkiye İşçi Partisi'ne vurmaya hazırlanıyorlar (iki büyük sendikal kuruluş DİSK ve Türk-İş ise geri bir çizgide birleştirilip daha da "ehlileştirilmek" isteniyor). Bu vuruş bir pazarlık konusu da yapılabilir.

Şöyle ki, son zamanlarda silahlı, kanlı terörün MHP'den kaynaklandığını, faillerinin MHP'de odaklandığını gösteren olay ve bulgular sıklıkla. Savcılar harekete geçmeye başladılar. MHP'nin kapatılması gündeme geldi denilemezse de, bu olasılık akla gelmiyor veya hiç tartışılmıyor da değil. Politika satrancında MHP taşlarının bu yönde hareket etmesine karşılık sol kanattaki taşlar da, yine bu son zamanlarda, Türkiye İşçi Partisi'nin yasadışı olduğu yönünde oynatılıyor. Bir bizden ise, bir de sizden hesabı.

Türkiye İşçi Partisi'ne karşı gelişen hareket, yalnızca, yasal yönden vurmaya, hazırlanış değildir. Partiye fiili saldırılar en hunhar biçimde yoğunlaştı. Genel Sekreterimizi hedef alarak Genel Merkezimize yapılan silahlı saldırıdan sonraki bir kaç hafta içinde yedi genç arkadaşımızı katlettiler, Giresun'da bir arkadaşımızı ölüm tehdidiyle kaçırmaya kalktılar, bir başkasını Tekirdağ'da vurdular ve Kayseri İl Merkezimizi başarılı kongresinden sonra üçüncü kez bombaladılar. 1970 öncesinden farklı olarak bu defa burjuvazi, maddeten yok etme kastıyla adamlarını Partiye saldırtıyor.

MHP aleyhine kanıtlar, karineler ne kadar güçlense de, MHP'nin kapatılmasına gidileceği kuşkuludur. ABD ve işortağı yerli büyük sermayenin MHP'ye, onun saldırganlığına, terörizmine ihtiyacı vardır. Bu geri, dengesiz, adaletsizliği gittikçe artan, sınıfsal kutuplaşması keskinleşen kapitalist düzeni ve kendi ekonomik/politik egemenliklerini ancak bir baskı ve terör rejimiyle sürdürebileceklerinin hesabı içindedirler. Açık tam boy faşizme gidilmediği hallerde MHP aracılığı ve yöntemleriyle ilerici, sol hareket, kuruluş ve kişiler ve gittikçe bilinçlenip dövüşkenleşen kitleler baskı altında tutulacak, yıldırılacak, gelişmeleri engellenecektir. Açık faşizme gidildiğinde ise, MHP elde hazır bulunacaktır.

Türkiye'nin, daha doğrusu egemen güçlerin önünde iki seçenek var:

Birisi, "özgürlükçü çoğulcu demokrasi" görünümünü koruyup, parlamento, genel seçimler, siyasi partiler paravanası ardında büyük burjuvazinin ABD ile sıkı işbirliği halinde diktatörlüğünü pekiştirmektir. Çok parti olacak, ama işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olmayacaktır, veya o görünümde düzmece bir parti politika sahnesinde boy salacaktır. "Fikir özgürlüğü" burjuva ideolojisinin çeşitlemeleriyle sınırlanacak, sendikalar, grev ve toplu sözleşme hakları "düzene" sokulacaktır. Bu çerçeveye sığamayıp falso yapanlar da legal iktidar baskısı ve illegal MHP terörü ile yola getirilecektir. Emperyalizm ve iş ortağı yerli büyük burjuvazi için dikensiz gül bahçesi olan bir "çoğulcu demokrasi"!

Veya terör tırmandırılarak tırmandırılarak askeri bir müdahale ile sonuçlandırılacak, her türlü demokrasi, özgürlük iddia ve görünümünden vazgeçilerek teröre daya-

nan açık askeri diktatörlük gerçekleştirilecektir -tabii ipler emperyalizmin ve iş ortağı yerli büyük burjuvazinin elinde olarak-. MHP, tırmandırılan terörden sorumlu olan diğer örtülü örgütler ve açıktan faşist yönetim yanlıları bu ikinci seçeneği yeğlerler. Ama emperyalizm ve büyük burjuvazi için tam boy açık faşizm bir ideal, bir amaç değil, bir araçtır. İşlerine gelirse onu kullanırlar, gelmezse bir kenara koyup zamanını bekletirler.

Gerek emperyalizm, gerek yerli büyük burjuvazi birinci seçeneğe eğilimlidirler. Emperyalizmin başını çeken ABD “insan hakları savunucusu” rolünü oynuyabilmek, dünya sosyalist sistemine ideolojik saldırılarda bulunabilmek için dünyanın her yerinde -koşullar aksine zorlamadıkça- demokratik görünümlü burjuva diktatörlüklerini yeğlemek durumundadır. Yerli büyük burjuvazi de 12 Mart döneminde “parlamentar rejim”in toptan kaldırılması yoluna gitmedi. Ayrıca hem emperyalizm, hem yerli büyük burjuvazi açık teröre dayanan askeri rejimlerin artık dayanıklı olmadıklarını, büyük toplumsal sorun ve başkaldırmalarla sarsıldıklarını görmekte-dirler. Şiddetli baskı-oyalama-saptırma karışımı bir rejim onlar açısından en elverişli görünmektedir.

Adalet Partisi’nin Büyük Kongre sonuçları da bu yorum ve değerlendirmeye denk düşmektedir. Bu sonuçlardan, önceleyn, Demirel ve ekibi yönetimindeki AP’nin hâlâ ABD ile büyük burjuvazinin birinci seçeneği olduğu anlaşılmaktadır. Demirel’in parti iktidarında kalışı kulis ve oy hesaplarıyla izah edilemez. Demirel’i 1964’de AP’nin başına getiren güçler aynı şeyi İnan için de yapabilirlerdi. Demirel kendisine ve ekibine gösterilen bu “teveccüh”e hemen karşılık vermekte de gecikmemiştir. Seçimlerden önce Kongre, parti programında değişiklik yaparak, büyük burjuvazinin çok arzuladığı ve talep ettiği grev ve toplu sözleşme haklarının sınırlandırılmasını kabul etmiş, “siyaset üstü” sendikacılığı savunarak sınıf sendikacılığını reddetmiştir. Faik Türün’ün Genel İdare Kurulu’na seçilişi AP’nin teröre karşı olmadığını, tersine, taraftar olduğunu, bir kez daha belgelemiştir. Türün’ün önce AP’ye alınıp milletvekili yapılışı, şimdi de AP Genel İdare Kuruluna seçilişi bir başka şeyin daha göstergesidir: Bir yeni muhtura verilir, yüksek kademe komutanları iktidara el koyarlarsa Demirel ve AP için koltuğu bırakıp gitme durumu doğmı-yabilecektir. Demirel ve AP’nin parlamenter paravanası ardında askeri cunta işini görebilir. Her hal ve kârda AP askeri yönetimle ters düşmez. (Meğer ki sol radikal bir çıkışı yapılmış olsun. Bunun olasılığı bugün için yoktur.)

Demirel ve yönetimindeki AP’nin askeri cuntalardan bir daha ayrı düşmeyeceğinin başka göstergeleri de vardır. AP’nin kitle tabanının MHP’ye kaydığı, AP yöneticileri, belediye başkanları, üyeleri arasında MHP yanlılığının geliştiği, hatta MHP’nin AP içinde gençleri örgütlediği haberleri yaygınlaşırken Demirel ve AP bu konuda ne bir şey söylemiş, ne MHP’ye karşı tutum değiştirmiştir. Büyük Kongre’de de bu konular es geçilmiştir. Oysa bir partinin bir diğer partiye bu denli etki ve müdahalede bulunması bu ikinciyi telaşlandırarak, ayağa kaldırarak bir olaydır. AP, bir yandan MHP ile bütünleşmekte, bir yandan da kendisi MHP’lileşmektedir. Demirel her zaman anti-komünist olmuştur, ama, bu son yıllarda olduğu kadar anti-komünizm politik ticaretine kendisini kaptırdığı, toplumu milliyetçiler ve komünistler diye ikiye ayırdığı, terörün tüm sorumluluğunu solculara yükleyip terörün

asıl kaynağı olan Ülkücüleri, MHP'yi vb. temize çıkardığı, onayladığı olmamıştır. Milliyetçilik adı altında eşi az görülür bir ideolojik ve politik bağnazlığı bütün şiddetiyle sürdürmektedir. Özel yakınma ve itirazlara rağmen AP kadroları ve kitlesi de Demirel ile ekibinin peşinden gitmektedir.

Bu durumda, büyük sermayenin ve kimi etkin çevrelerin isteği olarak çok sözü edilen CHP-AP koalisyonu olasılığı zayıflamaktadır. Demirel böyle bir koalisyon olasılığına öyle ısrarla ve şiddetle karşı çıkmıştır ki, -her ne kadar kendisi "Dün dün-dür, bugün de bugün" diyebilen bir kişi de olsa- şimdi bunu kabul etmesi güçtür. CHP de kitle tabanından ve küçük burjuva aydın destekleyicilerinden büyük kayıpları göze almadan bu tutumdaki Demirel ve AP ile koalisyona gidemez. AP'den büyük bir muhalif parçanın kopup CHP'ye gelmesi veya onu desteklemesiyle kısmi ve fiili bir CHP-AP koalisyonu gerçekleşmesi düşü de sönmüştür.

ABD'nin ve büyük burjuvazinin bir CHP-AP koalisyonunu ne denli isteyip istemediği de kuşkuludur. ABD ve yerli büyük burjuvazi sosyal demokrasiye, onların çıkarlarına ne kadar hizmet etse de, tam güvenmemektedirler. Bu konuda Avrupa burjuvazisi kadar deneyli ve bilgili değillerdir. Sosyalist dünyaya açılma, demir çelik ithalatının devlet eline alınması, madenlerin işletilmesinin devletleştirilmesi, KUP, KİP, Köy Kent girişimleri (göstermelik de olsa) onları tedirgin etmiştir. Tek başına veya MHP ile birlikte AP iktidarı CHP'ye yeğledikleri alternatiftir. ABD'nin ve iş ortağı yerli büyük burjuvazinin sömürü ve baskı düzenini sürdürebilmek için AP'ye de, MHP'ye de ihtiyacı vardır. AP, "çoğulcu hürriyetçi demokrasi" imgesini ve görünümünü ayakta tutmak, bu görünüm altında legal baskı ve terörü sürdürmek, MHP ise sahte sol demagojisi ile kitleleri ayartıp çekmek ve illegal terörle onları yıldırma, solu ezme görevini yüklenecekler, yerine getireceklerdir.

Büyük burjuvazi sırtını ne kadar emperyalizme dayasa da, ülke sorunlarını kapitalizm çerçevesinde görel olarak dahi çözememekte, ülkeyi yönetmekte acze düşmektedir. Toplumun gidişi devrimin nesnel koşullarının oluşması yönündedir, öznel koşullar nesnel koşullarla henüz aynı çizgide değildir. İşçi sınıfı, iktidarı müttefiki emekçi sınıflarla birlikte alabilecek ölçüde örgütlü politik hareketini geliştirip güçlendirmiş değildir henüz. Bu nedenle, nesnel durumla öznel durum arasında kapatılması gereken bir boşluk vardır. İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olarak amacımız ve bütün çabamız bu boşluğu bir an önce kapatmaktır. Bu boşluğun kapanması toplumun gelişme kanunlarının bir zorunludur. İşçi sınıfı partisi olarak güncel görevimiz ve uğraşımız, bu kapanma süresini olabildiğince kısaltmaktır. Bu bilinç içinde örgütlenme ve yine örgütlenme ve yine örgütlenme...

(*) Cumhuriyet Gazetesi, 26.10.1978, Müşerref Hekimoğlu'nun yazısı.

Yürüyüş, Sayı 186, 31 Ekim 1978